

Utbildningsdepartementet

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Yttrande över remiss: Utvecklad ledning av universitet och högskolor, SOU 2015:92

För att Sverige ska kunna vara en kunskapsnation, behöver lärosätena vara attraktiva arbetsgivare där medarbetarna kan utveckla sin fulla potential. I det är välfungerande ledning och styrning centralt. Saco ser därför positivt på förslagen om höjd andel basanslag, minskade krav på samfinansiering och att lärosätena ges förtroende att själva avgöra hur ledning och styrning ska utformas för att verksamheten ska nå sina mål.

Saco tillstyrker att

- regeringen inleder en översyn av finansieringssystemet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå i syfte att skapa bättre förutsättningar för långsiktig planering av utbildningen och profilering av lärosätena.
- regeringen vidtar åtgärder för att öka basanslagets andel av den totala statliga forskningsfinansieringen i syfte att öka lärosätenas ekonomiska förutsättningar för strategisk ledning och profilering samt att regeringen instruerar statliga forskningsfinansierare att minska kraven på samfinansiering av forskningsprojekt.
- lärosätena klargör principerna för ansvars- och mandatfördelning mellan kollegiala organ och linjeorganisationen samt att de kollegiala organens uppdrag utformas så att kollegiets och medarbetarnas kompetens och kunskap kan tillvaratas i ledningen av lärosätet.
- akademiska ledare som prefekter och dekaner ges ett tydligt akademiskt uppdrag och tillräckliga beslutsbefogenheter vad avser till exempel bemanning, arbetsledning och ekonomi och att ekonomiska resurser avsätts till dessa ledares förfogande.

Att fördela en högre andel medel via basanslaget löser inte hela problemet med den höga andelen visstidsanställda och ger heller inte hela svaret på hur lärosäten ska kunna utvecklas strategiskt, men det utgör ett viktigt steg på vägen. Saco stödjer därför förslaget om höjd andel basanslag.

Saco anser att samfinansieringen gröper ur de direkta anslagen, och minskar institutionens utrymme för egna satsningar. Det blir allt mindre pengar kvar till lärarnas forskning, och möjligheten till långsiktig planering minskar. Att de statliga forskningsråden är med och bidrar till urholkningen av de direkta anslagen är kontraproduktivt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Det borde vara självklart att de statliga finansierarna inte kräver motfinansiering. Dessutom

borde man arbeta för att både de statliga finansiärerna, och de privata, betalar en större del av de overheadkostnader som deras projekt har.

Saco anser att för de medarbetare som är chefer och ledare ska villkor och uppdrag vara tydliggjorda och de ska ha ett adekvat administrativt stöd.

Det är av högsta vikt att medarbetarnas och studenternas kunskaper och erfarenheter tas tillvara i organisationen, inte minst i frågor verksamhetens kvalitet. Beslut och ansvar för besluten bör dock ske i en form som gör ansvarsutkrävande möjligt och som ger en transparens i verksamheten. Diskrepans mellan formellt och informellt inflytande skapar, som utredningen påpekar, problem. Saco välkomnar en ökad transparens och tydliga strukturer för medarbetares och studenters inflytande.

Robert Boije
Samhällspolitisk chef

Emelie Lilliefeldt
Utredare